

*І.В. Соколова, канд. філол. наук, доц.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ПРОЕКТНИЙ МЕТОД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах на сучасному етапі не усвідомлюється без залучання інноваційних технологій. Термін “інноваційні технології” має широке тлумачення і охоплює не тільки новітні інформаційно-технічні розробки (мультимедійні та інтерактивні ресурси), але й провідні методи та методики навчання. Інноваційні технології, які використовуються в процесі викладання іноземних мов, покликані сприяти підвищенню рівня володіння іноземною мовою, а також виступають ефективним методом створення мотивації студентів у процесі навчання. Серед таких технологій окреме місце займає метод розробки та презентації проектів. Даний метод є однією з педагогічних технологій, яка відображає реалізацію особистісно зорієнтованого підходу в освіті, розвиває навички колективної роботи, сприяє формуванню вміння адаптуватися до швидкозмінних умов життя людини інформаційного суспільства.

В зарубіжній методиці існує два способи навчання іноземних мов за допомогою проектів – лінійний спосіб Кальвіна Вудварда та інтегративний спосіб Чарльза Річардса. Перший передбачає попередній розвиток мовленнєвих навичок й умінь; другий базується на формуванні навичок та умінь під час роботи над проектом. На заняттях з іноземної мови в УАБС використовуються обидва підходи, залежно від особистісних характеристик студентів та рівня їх мовленнєвої компетенції.

Задачі, що ставляться перед студентами під час підготовки проекту, наступні: сформулювати значущої у дослідницькому аспекті проблеми (задачі), вирішення якої потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку; здійснити інформаційно-аналітичний огляд інформації з обраної теми та зробити висновки; підготувати чітко структуровану доповідь; розробити наочні посібники, необхідні для презентації проекту; представити проект, залучаючи набуті навички проведення презентації іноземною мовою та сучасні мультимедійні ресурси.

Роль викладача в процесі підготовки проекту не обмежується консультативною діяльністю. Уміння використовувати метод проектів є показником високої кваліфікації, прогресивності професійної діяльності викладача, спрямованості на творчий розвиток студентів. Особливого значення при цьому набуває вміння організувати спільну діяльність викладача із студентами, а також діяльність студентів в проектних групах.

Важливим є керівництво викладача на етапі вибору теми проекту. Зазвичай, на початку семестру викладачем надається перелік тем, які знаходяться в межах розмовних ситуацій, що обговорюються на практичних заняттях з англійської мови на протязі семестру. Інколи студенти самі пропонують теми, які належать до сфери їх професійних інтересів. Тематика проектів може варіюватися в залежності від рівня мовленнєвої компетенції

студентів та від їх загально-професійної підготовки, але інформаційна насиченість проекту має бути досить великою.

Проектна робота включає декілька етапів. Під час першого етапу – підготовчого – група студентів визначає проблематику проекту, здійснює пошук актуальної інформації та проводить аналітичний огляд статей за темою доповіді. На даному етапі важливі такі набуті студентами навички, як читання та розуміння текстів зі спеціальною лексикою, критичний аналіз текстів, анотування текстів. Серед джерел інформації найбільшою популярністю користується Інтернет. Отриману з Інтернету інформацію слід критично проаналізувати щодо змісту. Крім того необхідно здійснити певну роботу щодо мовної адаптації текстів. На даному етапі також доречною буде допомога викладача.

Підготовчий етап включає оформлення доповіді, до якої залучається найбільш актуальна інформація з масиву отриманої. Інформація має бути чітко структурованою, мають бути зроблені висновки щодо реалізації поставленої мети та завдань. Під час складання доповіді студенти мають бути націлені на аудиторію з метою найбільшої оптимізації проекту з точки зору його змісту, часу тривання, актуалізації найбільш цікавих моментів. Невдало розроблений проект буде нецікавий аудиторії і увага під час презентації швидко втратиться.

Етап підготовки також включає стадію розробки наочних посібників. Різноманітні наочні посібники (плакати, слайди, відеоматеріали, матеріали в PowerPoint) слугують оптимізації процесу презентації інформації. Вони створюють зацікавленість та утримують увагу аудиторії на темі проекту. За допомогою наочних посібників можуть надаватись цифрові дані, ілюстративний матеріал проекту. Залучання технічних засобів під час презентації проекту є ще одним елементом створення мотивації у процесі навчання. Під час підготовки та представлення проекту студенти застосовують навички проведення презентації, набуті на практичних заняттях з іноземної мови. Презентація проекту експлікує не тільки певні мовленнєві навички та вміння, знання відповідного лексико-граматичного матеріалу, але й навички структурування та логічного викладу інформації, взаємодії з аудиторією, постановки питання та надання відповіді, навички аргументації.

Сама презентація є багатокомпонентним явищем з точки зору методики викладання іноземної мови. По-перше, студенти репрезентують набуті навички говоріння (як монологічного, так і діалогічного). По-друге, вони надають отриману під час підготовчого етапу інформацію, актуальну для студентів певної спеціальності, роблять певні висновки і навіть презентують певні наукові досягнення. Аудиторія, яка є активним елементом даної комунікативної ситуації, залучена до процесу аудіювання (слухання), з одного боку, з іншого ж вона бере участь в обговоренні і оцінюванні проекту. Під час презентації студенти мають змогу задати питання, що їх цікавлять, тим самим спілкування переходить з суто монологічного в діалогічне. Як один з методів утримання уваги аудиторії та отримання зворотного зв'язку рекомендується розробка невеликих тестових завдань за темою проекту.

Заключним етапом проектної роботи є обговорення в групі та оцінювання. Задля цього кожен з студентів-слухачів отримує бланк

оцінювання (Assessment Form), якій заповнюється під час або наприкінці кожної окремої презентації. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою (excellent, good, fair, poor).

В основу проектного методу покладена ідея, що відображає сутність поняття “проект”, його прагматичну спрямованість на результат. Цей результат можна побачити, осмислити, застосувати в реальній практичній діяльності. Під час підготовки проекту студенти вчать самостійно мислити, прогнозувати результати й можливі наслідки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, ставити і вирішувати проблему, використовуючи для цього знання з різних галузей. В лінгвістичному аспекті студенти отримують можливість практичного застосування набутих лексико-граматичних знань і комунікативних компетенцій.

Метод проектів дозволяє розвивати пізнавальні інтереси студентів, уміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватись в інформаційному просторі, критично мислити. Застосування проектної методики відкриває широкі можливості для формування соціокультурної компетенції студентів. Зрештою, проектна методика не тільки стимулює інтерес до пізнавальної діяльності, але й формує у студентів свідомий підхід до власної освіти.

Таким чином, проектна робота вдало поєднує самостійну та індивідуально-консультативну роботу студентів і слугує одним з методів підвищення мотивації студентів в процесі формування іншомовної комунікативної компетенції.